

ЗАМЕТКА

Перший випадок знахідки міжвидових гібридів між піщукрами *Romanogobio kesslerii* і *R. vladykovi* (Pisces, Cyprinidae) з території України [The First Case of Find of the Interspecific Hybrids Between *Romanogobio kesslerii* and *R. vladykovi* (Pisces, Cyprinidae) on the Territory of Ukraine]. — Попередньо наявність міжвидової гібридизації піщуків з території Закарпатської області України вже помилково зазначалась В. Владиковим (Vladykov, 1931), з того часу не публікувалось жодної інформації стосовно цього питання на цій місцевості. Особини, що є, на нашу думку, результатом схрещування *R. vladykovi* і *R. kesslerii* були відловлені нами в р. Уж, Україна, Закарпатська обл., Перечинський р-он, окол. м. Перечин (48° 43' N, 22° 27' E), 30.07.2009. Місце відлову характеризувалось максимальною глибиною 0,5 м., з гальковим дном і помірною течією. Міжвидові гібриди у кількості 9 екз. (7 ♀, 2 ♂) були ідентифіковані серед групи піщуків з 19 екз. (де виявлені також 7 екз. *R. vladykovi* і 3 екз. *R. kesslerii*), завдяки комплексу ознак, що характерні двом різним видам. Слід зауважити, що математичні методи виявились малоефективними при порівнянні міжвидових гібридів з особинами *R. kesslerii* та *R. vladykovi*, за переважно більшістю індексів, у зв'язку з значною морфологічною подібністю цих двох представників роду *Romanogobio*. Тому нами вказані лише деякі ознаки, за якими міжвидові гібриди різко відмежовуються від *R. kesslerii* та *R. vladykovi* у різній мірі. Основна ознака, згідно з якою було можливо відмежувати гібридних особин є будова плавального міхура. Для порівняння було проаналізовано будову гідростатичного апарату та зовнішньоморфологічні особливості у чотирьох видів піщуків (по 25 екз. кожного), а саме у: *R. vladykovi*, *R. kesslerii*, *R. uranoscopus* та *G. carpathicus*. У даних представників (гібридів) гідростатичний орган нагадує такий у *R. vladykovi*, але є відносно меншим, як за загальною довжиною $M = 22,9$ (lim = 19,6–26,9) % 1 (*R. vladykovi* $M = 28,8$ (lim = 25,6–34,4) % 1, *R. kesslerii* $M = 21$ (lim = 17,4–24,9) % 1), так і за переднім $M = 9$ (lim = 7,7–10,3) % 1 (*R. vladykovi* $M = 12,2$ (lim = 8,9–16,3) % 1, *R. kesslerii* $M = 8,2$ (lim = 6,8–10,1) % 1) та заднім $M = 13,9$ (lim = 11,5–17) % 1 (*R. vladykovi* $M = 16,6$ (lim = 15,1–19,8) % 1, *R. kesslerii* $M = 12,8$ (lim = 10,3–15,4) % 1) відділами. Порівняно з *R. kesslerii* міжвидові гібриди мають проміжні значення розмірів цього внутрішнього органу. За значенням t-критерію Стюдента гібридні особини відрізняються від *R. kesslerii* найбільше за загальною довжиною гідростатичного апарату $t = 2,32$ ($p < 0,05$) і у меншій мірі за довжинами переднього $t = 2,22$ ($p < 0,05$) та заднього відділів $t = 2,11$ ($p < 0,05$); від *R. vladykovi* за загальною довжиною плавального міхура $t = 6,52$ ($p = 0$), його заднім $t = 5,77$ ($p < 0,001$) і у меншій мірі переднім відділами $t = 5,41$ ($p < 0,001$). У передньому відділі плавального міхура гібридних особин відсутнє типове розширення характерне для *R. kesslerii* і зовнішня капсула потовщена як у *R. vladykovi*, а задня половина плавального міхура овальна без типового звуження до кінця, як у *R. kesslerii*. Деякі зовнішньоморфологічні показники теж характеризуються проміжними значеннями, але за зовнішнім виглядом риби більше схожі на *R. kesslerii* і за t-критерієм не виявлені відмінності між вибірками, крім розміщення анального отвору, що є визначальною ознакою у таксономії представників цього роду. Анальний отвір розміщується по центру між черевними і анальним плавцями, що є типовим для *R. kesslerii* і відповідно між ними та гібридними особинами не виявлено відмінності за вентроанальною відстанню ($t = 1,16$, $p = 0,257$), у *R. kesslerii* вентроанальна відстань становить $M = 10,2$ (lim = 8,2–11,5) % 1, а у гібридів складає $M = 10,7$ (lim = 9,4–12,5) % 1 і є відмінною від такої у *R. vladykovi* $M = 11,8$ (lim = 10,9–13) % 1, $t = 2,51$ ($p < 0,05$). Вусики у більшості сплюснуті, що властиве *R. vladykovi* і у 2 екз. асиметричні, що теж властиве піщукру світлоплавцевому дунайському. Власне за довжиною вусиків гібридні особини достовірно не відрізняються від *R. vladykovi* та *R. kesslerii*, хоча у останніх вони є найдовшими. Губи потовщені, що є характерним для *R. vladykovi*. За діаметром ока гібриди не виявились статистично значимо відмінними від батьківських видів, але у двох особин діаметр ока перевищує 26 % довжини голови, що перевищує межі варіативності цієї ознаки у *R. vladykovi*, що характеризуються найбільшою величиною очей серед досліджуваних видів. У спинному плавці 8,5 галузистих променів, як у *R. kesslerii*, у одної риби виявлено 7,5 променів, як у *R. vladykovi*. Решта особливостей будови тіла виявились малоприматними для відмежування гібридів, оскільки слабо відрізняються у близьких за морфологією видів. Всі екземпляри передані у фонди ННПМ НАН України. Дані етикетки: № 8898 Україна, Закарпатська обл., Перечинський р-н, окол. м. Перечин — с. Ворочево, $n = 9$, 1 69–85 мм, 30.07.2009 (Талабішка). — С. М. Талабішка (Закарпатська науково-дослідна станція лососівництва та відтворення зникаючих видів риб Інституту рибного господарства НААН України; e-mail: talabishka@online.ua).